

TÜRKİYE BASKETBOL FEDERASYONU

HAKEM YÖNERGESİ

2008 – 2009 SEZONU

HAKEM YÖNERGESİ

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM – I	4
GENEL HÜKÜMLER	4
1. AMAÇ	4
2. KAPSAM	4
3. DAYANAK.....	4
4. TANIMLAR.....	4
BÖLÜM – II	5
HAKEM KURULLARI	5
5. MERKEZ HAKEM KURULU (MHK)	5
5.1. Kuruluşu.....	5
5.2. Kurul Üyelerinde Aranacak Nitelikler	6
5.3. Kurulun Toplanması, Görev Dağılımı, Yetki ve Sorumlulukları	6
5.4. Görevlerin Tarifi.....	8
5.5. MHK Üyeliğinin Sona Ermesi	10
6. İL HAKEM KURULU (İHK)	10
6.1. Kuruluşu.....	10
6.2. Kurul Üyelerinde Aranacak Nitelikler	10
6.3. Kurulun Toplanması, Görev Dağılımı, Yetki ve Sorumlulukları	11
6.4. Görevlerin Tarifi.....	12
6.5. Görevlerin Sona Ermesi	14
7. ALT KURULLAR (AK)	14
İKİNCİ KISIM	15
8. GENEL	15
9. HAKEM OLMA ŞARTLARI VE KATEGORİLERİ	15
10. Aday Hakem (Hakem Adayı)	15
10.1. Aday Hakem Olma Şartları.....	16
10.2. Aday Hakemliğin Sona Ermesi.....	16
11. İl Hakemi.....	17
12. Klasman Hakemi	17
12.1. C Klasmanı Hakemi	18
12.1.1. C Klasmanı Hakemi Olma Şartları.....	18
12.1.2. C Klasmanı Hakemliğinin Sona Ermesi.....	18
12.2. B Klasmanı Hakemi	19
12.2.1. B Klasmanı Hakemi Olma Şartları.....	19
12.2.2. B Klasman Hakemliğinin Sona Ermesi.....	19
12.3. A Klasmanı Hakemi	20
12.3.1. A Klasmanı Hakemi Olma Şartları.....	20

HAKEM YÖNERGESİ

12.3.2.	A Klasmanı Hakemliğinin Sona Ermesi.....	20
13.	FIBA Hakemliği	21
14.	FIBA Hakemi Adaylığı	21
ÜÇÜNCÜ KISIM.....		22
15.	Hakemlerin Sorumlulukları.....	22
16.	Hakemlik Görevinin Belirli Süreyle Durdurulması.....	22
17.	Hakemlik Görevine Ara Verilmesi.....	23
18.	Hakemlik Görevinin Sona Ermesi.....	23
19.	Hakemlere Verilebilecek Cezalar.....	25
20.	Hakem Giysileri.....	25
21.	Hakemliği Bırakma Töreni.....	25
DÖRDÜNCÜ KISIM		26
22.	Teknik Komiserler	26
BEŞİNCİ KISIM.....		26
23.	MASA GÖREVLİLERİ	26
BÖLÜM – III		26
ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER		26
24.	GÖREV TAZMİNATLARI VE HARCIRAHLAR	26
25.	DENETİM.....	26
26.	FEDERASYON İLE YAZIŞMALAR	27
27.	GÖREV TEBLİGATI (DUYURUSU)	27
BÖLÜM – VII.....		27
SON HÜKÜMLER		27
28.	Yönergede Yer Almayan Hükümler	27
29.	Yürürlük	27
30.	Yürütme	28

HAKEM YÖNERGESİ

BÖLÜM – I Genel Hükümler

1. Amaç

Bu yönergenin amacı, Merkez Hakem Kurulu ve İl Hakem Kurulları ile MHK'nin alt kurullarının kurulmasını, Hakem, Teknik Komiser, Hakem Eğitimcileri, Masa Görevlileri ve Federasyon Temsilcilerinin eğitilmesini, klasmanlara ayrılmasını, klasmanlar arasındaki geçişlerini, Uluslararası Oyun Kuralları ve Federasyon'un belirleyeceği esaslar çerçevesinde düzenlemektir.

2. Kapsam

Bu yönerge, basketbol faaliyetinde görev alan Hakem, Teknik Komiser, Federasyon Temsilcisi, Hakem Eğitimcileri ve Masa Görevlileri ile Merkez Hakem Kurulu, İl Hakem Kurulu ve diğer Alt Kurul üyelerini kapsar.

3. Dayanak

Bu yönerge, Türkiye Basketbol Federasyonu, Ana Statüsüne dayanılarak hazırlanmıştır.

4. Tanımlar

Bu yönergede geçen;

Federasyon	: Türkiye Basketbol Federasyonu'nu,
FIBA	: Tüm dünyada Basketbolu yöneten Uluslararası ve bağlı olduğumuz kuruluşu,
Lig	: Federasyon tarafından belirlenen yönerge ve statüye uygun olarak düzenlenen erkekler ve bayanlar kategorilerindeki basketbol liglerini,
Kupa	: Federasyon tarafından belirlenen yönerge ve statüye uygun olarak düzenlenen erkekler ve bayanlar kategorilerindeki Türkiye ve Cumhurbaşkanlığı kupası organizasyonlarını,
Lig Faaliyetleri	: Liglerde yer alan kulüplerin müsabaka, hazırlık ve kamp dönemi ile diğer faaliyetlerini,
Yurtiçi Faaliyetler	: Federasyon tarafından belirlenen yönerge ve statüye uygun olarak düzenlenen erkekler ve bayanlar kategorilerindeki Türkiye Şampiyonaları ve bunlara ait bölge birinciliklerini,
Yerel Lig Faaliyetleri	: İl Tertip Kurulları tarafından belirlenen statüye uygun olarak illerde düzenlenen tüm kategorilerdeki müsabaka, hazırlık ve kamp dönemi ile diğer faaliyetlerini,

HAKEM YÖNERGESİ

Kurum Faaliyetleri	: Milli Eğitim Bakanlığı, Üniversite Oyunları Federasyonu ve diğer kurumlar arasında, federasyonun onayı ve bilgisi dahilinde düzenlenen basketbol faaliyetlerini,
Kulüp	: Basketbol branşında faaliyetlere katılan spor kulübünü,
Sezon	: Basketbol faaliyetlerinin başlama ve bitiş tarihleri arasında geçen süreyi,
Merkez Hakem Kurulu (MHK)	: Basketbol Federasyonu bünyesinde hakemlikle ilgili idari ve teknik tüm konulardan sorumlu olan kurulu,
İl Hakem Kurulu (İHK)	: İllerde basketbol hakemleri ile ilgili tüm idari ve teknik konulardan sorumlu olan kurulu,
Alt Kurul Hakem	: MHK'ye bağlı olarak çalışacak kurulları, : MHK ve/veya İHK tarafından basketbol müsabakalarında hakemlik ile görevlendirilen kişiyi,
Teknik Komiser	: MHK ve/veya İHK tarafından basketbol müsabakalarının organizasyon ve denetimi ile görevlendirilen kişiyi,
Federasyon Temsilcisi	: Faaliyetlerde, Federasyonu temsilen görevlendirilmiş, organizasyonla ilgili tüm konularda yetkili kişiyi,
Hakem Eğitmeni	: Federasyon tarafından Hakemlerin eğitimi için görevlendirilen kişiyi,
Masa Görevlisi	: MHK ve/veya İHK tarafından basketbol müsabakalarında masada görevlendirilen kişiyi,
İfade eder.	

BÖLÜM – II Esas Hükümler

Birinci Kısım Hakem Kurulları

5. Merkez Hakem Kurulu (MHK)

5.1. Kuruluşu

5.1.1. Federasyon Başkanı tarafından atanacak kişinin başkanlığında, en az beş, en fazla dokuz üyeden oluşur.

HAKEM YÖNERGESİ

5.1.2. MHK üyeleri, basketbol sporuna hizmet vermiş, çevresince sayılan ve sevilen kişiler içinden, Federasyon Başkanı' nın önerisi üzerine Yönetim Kurulu onayı ile atanır.

5.1.3. Üyelerden birinin görevden ayrılması halinde aynı yöntemle yeni bir üye atanabilir.

5.2. Kurul Üyelerinde Aranacak Nitelikler

Merkez Hakem Kurulunda görev alacak kişilerin aşağıda belirtilen niteliklere haiz olması gereklidir.

- T. C. vatandaşı olmak,
- 30 yaşından büyük olmak,
- Yüksek okul mezunu olmak (Daha önce MHK üyeliği yapanlarda bu koşul aranmaz),
- Yüz kızartıcı bir suçtan dolayı hüküm giymemiş olmak,
- Disiplin veya Ceza Kurulları tarafından Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'ne, Federasyon'a veya hakemlere karşı işlenmiş bir suçtan dolayı toplam 3 (üç) aydan fazla cezalandırılmamış olmak,
- Basketbol branşında oyuncu, antrenör, yönetici veya hakemlik yapmış olmak.

5.3. Kurulun Toplanması, Görev Dağılımı, Yetki ve Sorumlulukları

5.3.1. Kurul, Kurul Başkanı'nın başkanlığında salt çoğunlukla toplanır. Federasyon Başkanı veya Kurul Başkanı, Merkez Hakem Kurulunu her zaman toplantıya çağırabilir. Federasyon Başkanı gerektiğinde toplantılara başkanlık eder.

5.3.2. MHK toplantılarında, kurulun görev, yetki ve sorumluluğunda olan ve aşağıda belirtilen konular değerlendirilir. Kararlar oy çokluğu ile alınır. Eşitlik halinde başkanın oyu 2 (iki) oy sayılır. MHK tarafından alınan kararlar karar defterine kaydedilir ve üyelerce imzalanır.

5.3.3. MHK Başkanı ilk toplantıda üyeler arasından bir Başkan Yardımcısı ve bir Genel Sekreter ataması yapar. Ayrıca üyeler arasında

- Eğitim,
- Atama,
- Sosyal İşler,
- Uluslararası İlişkiler,

konularından sorumlu ve yetkili olacakların görev bölümünü yapar. Üyeler faaliyetlerinden dolayı Kurul Başkanı'na karşı sorumludurlar. MHK Başkanı gerekli gördüğü durumlarda üyeler arasında görev değişikliği yapabilir veya ek görevler verebilir.

HAKEM YÖNERGESİ

5.3.4. Merkez Hakem Kurulunun görev ve yetkileri aşağıdaki gibidir;

- a) Lig, Kupa ve Yurtiçi Faaliyetleri ile yetki ve sorumluluk alanına giren organizasyonlar kapsamında yer alan maçların Hakem, Teknik Komiser ve Federasyon Temsilcisi atamalarını yapmak, hakem ve teknik komiser atamaları ile ilgili prensipleri belirlemek.
- b) Hakem, Teknik Komiser ve Federasyon Temsilcisi yetiştirme ve geliştirme programını hazırlamak ve bu yönde çeşitli projeleri uygulamaya sokmak,
- c) Klasman hakemleri, teknik komiserleri, hakem eğitmenleri ve masa görevlilerini bu yönergenin ilgili maddelerine göre belirlemek,
- d) Gerektiğinde, uluslararası seviyede hakem teknik kursları açılmasına ve yabancı öğretici çağırılmasına, yabancı ülkelerde açılan geliştirme kurslarına Hakem, Hakem Eğitmeni ve Teknik Komiser gönderilmesine karar vermek,
- e) FIBA Hakemliği ve Teknik Komiserliği için bu yönergenin ilgili maddelerine göre aday belirlemek,
- f) Hakemlerin giyeceği kıyafet ve kokartları belirlemek ve kullanmasını sağlamak,
- g) Her yıl için Uluslararası hakem listesini belirlemek ve FIBA'ya bildirmek,
- h) Hakem, Teknik Komiser ve Federasyon Temsilcileri hakkındaki şikayetler üzerine olayı incelemek, hatalı bulunanları hata boyutuna göre değerlendirmek, bu konuda gerekli önlemleri almak ve gerektiğinde ilgilileri Disiplin Kurulu'na sevk etmek,
- i) Tayin yetkisi kendisinde bulunan müsabakalar ile ilgili usulüne uygun yapılan itirazları değerlendirmek,
- j) İl Hakem Kurulları kararlarına karşı usulüne uygun yapılan itirazları bir ay içinde inceleyerek son karara bağlamak,
- k) Hakem Eğitmeni, Hakem, Teknik Komiser ve Federasyon Temsilcilerine ödenecek tazminat ve ulaşım giderlerini belirleyerek yıllık bütçe ve faaliyet programlarını hazırlamak ve Yönetim Kurulunun onayına sunmak,
- l) Hakem Sınavlarını yapmak ve sonuçlarını değerlendirmek, (Kurul gerekli ve uygun görmesi halinde bu görev için alt kurulları yetkili kılabilir.)
- m) Klasmanda görev yapacak hakem, teknik komiser, hakem eğitmenleri ile ilgili her türlü sınavları yapmak, sonuçları değerlendirmek ve lisansları vize etmek.
- n) Her yıl faal olarak görev alacak Hakem Eğitmenlerini belirlemek,

HAKEM YÖNERGESİ

- o) Her yıl sezon başında, il temsilcisinin önerisiyle seçilen il hakem kurulunun asil ve yedek üyelerini onaylamak.

5.4. Görevlerin Tarifi

5.4.1. Başkan

- MHK toplantılarına başkanlık yapmak,
- MHK yetki ve sorumluluğu içerisindeki konuların çözümü için MHK'nin uyumlu çalışmasını sağlamak,
- MHK tarafından alınan kararların Federasyon'un ilgili birimlerinde yerine getirilmesini takip ve kontrol etmek,

5.4.2. Başkan Yardımcısı

- Başkanın olmadığı durumlarda MHK toplantılarına başkanlık yapmak ve bu yönergenin MHK Başkanı'na verdiği yetki ve sorumlulukları üstlenmek,
- MHK Başkanı'nın verdiği diğer görevleri yerine getirmek.

5.4.3. Genel Sekreter

- Klasman Hakemleri ile FIBA düzeyindeki hakemler için dosya düzenlemek,
- Her yıl basketbol sezonu açılmadan önce faal hakemlerin, teknik komiserlerin ve masa görevlilerinin İHK ve Eğitim Alt Kurulu aracılığıyla sınavlarını ve/veya fiziksel testlerini izlemek ve son durumlarını MHK'ye sunmak,
- MHK sekreteryaya görevini sürdürmek, bu görev için gereken alt yapıyı hazırlamak, varsa alt yapıda bulunan görevlilerin çalışmalarını denetlemek,
- MHK tarafından alınan kararların ilgili bölgelere, Hakemlere ve Teknik Komiser/Federasyon Temsilcilerine ve diğer ilgililere ulaşmasını sağlamak ve denetlemek,
- Gündemdeki konuları belirleyip MHK üyelerinin de görüşleri doğrultusunda oluşan toplantı gündemini MHK toplantılarına sunmak, alınan toplantı kararlarının yazılmasını ve imzalanması sağlamak, ayrıca alınan kararların ilgililerce yerine getirilip getirilmediğini izleyerek MHK'ye bilgi vermek,
- Her iki ayda bir düzenli olarak klasman hakemlerine ve Teknik Komiserlerine MHK kriterlerine göre verilmiş değerlendirme puanlarını MHK Başkanı'na iletme,

HAKEM YÖNERGESİ

- g) Hakem, Teknik Komiser ve Federasyon Temsilcilerinin görevli oldukları müsabakalara ilişkin bilgilerin Federasyon web sayfası aracılığı ile İnternet'te duyurulmasını sağlamak.

5.4.4. Eğitimden Sorumlu Üyeler

- a) Hakem ve Masa Görevlileri Eğitiminin Federasyon Yönetmelikleri, Yönergeleri, Sirküleri ve MHK kararları ile belirlenmiş kurallar çerçevesinde yürütülmesini sağlamak,
- b) Teknik Komiser Eğitiminin Federasyon Yönetmelikleri, Yönergeleri, Sirküleri ve MHK kararları ile belirlenmiş kurallar çerçevesinde yürütülmesini sağlamak,
- c) Yapılan eğitim çalışmaları hakkında aktif basketbol sezonu içerisinde her ay düzenli olarak MHK'yi bilgilendirmek,
- d) Eğitim Alt Kuruluna Başkanlık yapmak.

5.4.5. Atamadan Sorumlu Üyeler

- a) MHK tarafından belirlenen prensipler doğrultusunda aşağıda yer alan müsabakalara Hakem ve Teknik Komiser atamalarını yapmak,
- (1) Federasyon tarafından düzenlenen ve yönetilen bütün resmi yarışmalar,
- (2) Yabancı takımlarla yapılacak her türlü özel yarışmalar,
- (3) İller arası karma takımlar arasında yapılan resmi yarışmalar,
- (4) FIBA tarafından ismen hakem talep edilmeyip tespiti Federasyon'a bırakılan basketbol yarışmaları (Bu atamalar Merkez Hakem Kurulu'nun onayı ile olur).
- (5) İl Müdürlüklerinin talebi halinde o ilde oynanacak basketbol yarışmaları,
- (6) Ulusal takım antrenman ve hazırlık yarışmaları (Gerektiğinde FIBA ve Klasman Hakemleri, Teknik Komiser ve Masa Görevlileri ücretsiz olarak bu yarışmalarda görevlendirebilir),
- (7) Lig Takımları arasında yapılacak tüm özel yarışmalar.
- b) Gerek görüldüğünde, özel yarışmalardaki Hakem ve Teknik Komiser atama yetkisi, MHK tarafından İl Hakem Kurulu'na devredilebilir.

5.4.6. Sosyal İşlerden Sorumlu Üyeler

- a) Hakem, Teknik Komiser, Hakem Eğitmeni ve Federasyon Temsilcilerinin kaza ve sağlık sigortalarını düzenlemek,
- b) Otel ve ulaşım işlemlerini yapmak
- c) Saha içi ve dışı malzemelerini temin etmek,
- d) Adlarına tahakkuk edecek ödemelerini takip etmek,

HAKEM YÖNERGESİ

- e) Diğer sosyal faaliyetleri planlamak

5.5. MHK Üyelüğünün Sona Ermesi

5.5.1. Merkez Hakem Kurulu'nun görev süresi; Federasyon Başkanı'nın görevinden ayrılması ile kendiliğinden sona erer. Yeni Kurul seçilinceye kadar eski kurul görevini sürdürür.

5.5.2. Merkez Hakem Kurulu Üyelerinin görev süreleri;

- Üyenin istifa etmesi, çıkarılması ya da görevi sürdürmesine engel olacak sürekli bir mazeret, hastalık ya da rahatsızlığının ortaya çıkması,
- Mazeret beyan etmeden üst üste üç toplantıya gelmemesi,
- MHK üyesi olarak görevli olduğu dönem içinde resmi yarışmalarda hakemlik yapması veya basketbol branşı olan bir kulübün oyuncusu, idarecisi, antrenörü ve yöneticisi olması,
- Yüz kızartıcı bir suçtan dolayı hüküm giymesi,
- Kurul üyelerinde aranılan niteliklerden birinin yitirilmesi, durumunda Federasyon Başkanı'nın kararı üzerine son bulur.

6. İl Hakem Kurulu (İHK)

6.1. Kuruluşu

6.1.1. İHK Basketbol İl Temsilcisi ile birlikte en az 3 (üç) en fazla 7 (yedi) asil üyeden oluşur.

6.1.2. Asil Kurul Üyeleri her yıl Ağustos ayında İl Temsilcisi'nin önerisi ve MHK'nin onayı ile atanır. Asil üyelerin görevinin son bulması durumunda asil üye görevi yapmak üzere ayrıca iki yedek üye belirlenir.

6.2. Kurul Üyelerinde Aranacak Nitelikler

İl Hakem Kurulu'nda görev alacak kişilerin aşağıda belirtilen niteliklere haiz olması gereklidir.

- T. C. vatandaşı olmak,
- En az lise veya dengi okul mezunu olmak, (Daha önce bu görevde bulunmuş olanlarda bu şart aranmaz.)
- 25 yaşından büyük olmak,
- En az iki yıl süreyle Basketbol Hakemi veya Masa Görevlisi görevi yapmış ya da üç yıl lisanslı olarak basketbol oynamış veya antrenörlük veya yöneticilik yapmış olmak veya her ne sıfatla olursa olsun basketbol sporuna hizmet vermiş ve bulunduğu ilde bu sporun

HAKEM YÖNERGESİ

gelişimine büyük katkıda bulunacağı maruf, sevilen ve sayılan kişi olmak

- e) Yüz kızartıcı bir suçtan dolayı hüküm giymemiş bulunmak,
- f) Disiplin veya Ceza Kurulları tarafından Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, Federasyon'a veya hakemlere karşı işlenmiş bir suçtan dolayı toplam 3 (üç) aydan fazla cezalandırılmamış olmak.

6.3. Kurulun Toplanması, Görev Dağılımı, Yetki ve Sorumlulukları

6.3.1. İl Temsilcisi, aynı zamanda İHK' nin Başkanı'dır. İHK, İl Temsilcisi' nin başkanlığında ayda en az bir kez salt çoğunlukta toplanır. Ayrıca İl Temsilcisi gerekli gördüğü zaman kurulu toplantıya çağırabilir. MHK Üyeleri gerek gördüğü durumlarda İHK toplantılarına katılabilir.

6.3.2. Kararlar oy çokluğu ile alınır; oyların eşitliği halinde Başkanın oyu iki oy olarak sayılır. Kararlar karar defterine yazılır ve üyelerce imzalanır. MHK gerekli gördüğü hallerde İHK'nin karar defterini denetler ve eksiklik varsa yazılı olarak uyarır.

6.3.3. İHK Başkanı ilk toplantıda üyeler arasından bir Başkan Yardımcısı ve bir Sekreter ataması yapar. Ayrıca üyeler arasında

- a) Eğitim,
- b) Atama,
- c) Sosyal İşler,

konularından sorumlu ve yetkili olacakların görev bölümünü yapar. Üyeler faaliyetlerinden dolayı Kurul Başkanı'na karşı sorumludurlar. Kurul Başkanı gerekli gördüğü durumlarda üyeler arasında görev değişikliği yapabilir veya ek görevler verebilir.

6.3.4. İHK' nin görev ve yetkileri aşağıdaki gibidir.

- a) İl Faaliyetleri kapsamındaki bütün resmi ve federasyon tarafından onaylanmış özel yarışmaların Teknik Komiser, Masa Görevlisi ve Hakem tayinlerini yapmak,
- b) İlinde kayıtlı hakemleri kontrol etmek ve denetlemek veya yetkili kılacağı Teknik Komiserlerce kontrol ettirmek,
- c) İllerinde kayıtlı bulunan hakemlerin sicillerini tutmak, Klasman Hakemliği için yeterli gördükleri hakemleri Merkez Hakem Kurulu'na önermek,
- d) İlindeki hakemlerin birlik ve beraberliklerini sağlamak, teknik ve teorik bilgilerini arttırmak için Eğitim Kurulu'nca onaylanmış kurs, eğitim seminerleri ve konferanslar ile sosyal faaliyetler düzenlemek,
- e) Hakem gereksinimi karşılamak için Aday Hakem Kursları açılması konusunda TBF' ye başvurmak, Eğitim Kurulu'nun görevlendireceği

HAKEM YÖNERGESİ

Hakem Eğitimcileri ile bu kursları açmak, kursları bitiren aday hakemlere saha denemeleri yaptırmak,

- f) Başarılı olan aday hakemleri İl Hakemliğine bu yönerge hükümlerine göre terfi ettirmek ve hakem lisansı verilmesini sağlamak,
- g) İllerindeki tartışmalı yarışmaların sonuçları hakkında birinci derecede karar vermek ve usulüne uygun yapılmış itiraz halinde bunların kesin karara bağlanması için Merkez Hakem Kurulu'na göndermek,
- h) Bu yönerge hükümlerine aykırı hareket eden hakemleri yarışma yönetmekten yasaklamak ve gerektiğinde lisanslarının iptali için nedenleri ile birlikte Merkez Hakem Kurulu'na başvurmak,
- i) Gerekli duyulduğunda bu yönerge hükümlerine göre Masa Görevlisi kursu açmak,
- j) Hakemlerini tayin yetkisi kendisinde bulunan müsabakaların teknik sonuçları hakkında usulüne uygun yapılmış itirazları inceleme ve karara bağlamak,
- k) İldeki **Aday ve** İl Hakemlerinin yazılı, sözlü sınav ile fiziksel testlerini il müsabakaları başlamadan önce yapmak ve lisanslarının vizelenmesi için sınav sonuçlarını İl Müdürlüğü aracılığı ile MHK Genel Sekreterliği'ne yazılı olarak bildirmek,

6.4. Görevlerin Tarifi

6.4.1. Başkan

- a) İHK' nin yetki ve sorumluluğu içerisindeki konuların çözümünü ve kurulun uyumlu çalışmasını sağlamak,
- b) İHK toplantılarına başkanlık yapmak,
- c) İHK tarafından alınan kararların Federasyon veya Federasyonun ilgili birimlerinde yerine getirilmesini takip ve kontrol etmek,
- d) İHK' nin yetki kapsamında olan bütün resmi ve özel müsabakalara teknik komiser atamak,
- e) MHK tarafından verilen görevleri yerine getirmek.

6.4.2. Başkan Yardımcısı

- a) Başkan'ın olmadığı durumlarda İHK toplantılarına başkanlık yapmak,
- b) Başkan'ın olmadığı durumlarda bu yönergenin İHK Başkanı'na verdiği yetki ve sorumlulukları üstlenmek,

6.4.3. Sekreter

- a) İldeki bütün hakemler ve masa görevlileri için dosya düzenlemek,

HAKEM YÖNERGESİ

- b) İHK sekreteryaya görevini sürdürmek, bu görev için gereken alt yapıyı hazırlamak, varsa alt yapıda bulunan görevlilerin çalışmalarını denetlemek,
- c) İHK tarafından alınan kararların ilgili hakemlere ve teknik komiser/Federasyon temsilcilerine ve diğer ilgililere ulaşmasını sağlamak ve denetlemek,
- d) Gündemdeki konuları belirleyip İHK üyelerinin de görüşleri doğrultusunda oluşan Toplantı Gündemini İHK toplantılarına sunmak,
- e) Alınan toplantı kararlarının yazılmasını ve imzalanmasını sağlamak, ayrıca alınan kararların ilgililerce yerine getirilip getirilmediğini izleyerek İHK'ye bilgi vermek,
- f) İlde görevli olan Hakem, Teknik Komiser, Masa Görevlisi ve Federasyon Temsilcilerinin Türkiye'deki görevli oldukları müsabakalara ilişkin bilgilerin Federasyon ve varsa ildeki web sayfası aracılığı ile İnternet'ten bilgi edinmelerine yardımcı olmak.

6.4.4. Eğitimden Sorumlu Üyeler

- a) Hakem ve Masa Görevlisi Eğitiminin Federasyon Yönetmelikleri, Yönergeleri, Sirküleri ve MHK kararları ile belirlenmiş kurallar çerçevesinde gerekirse MHK'nin onayı ile ildeki klasman hakemlerinden de yararlanarak yürütülmesini sağlamak,
- b) Yapılan eğitim çalışmaları hakkında aktif basketbol sezonu içerisinde her ay düzenli olarak İHK'yi bilgilendirmek,
- c) Her yıl basketbol sezonu açılmadan önce o ildeki faal **Aday ve İl Hakemlerinin** fiziksel testlerini, **yazılı sınavlarını** yapmak ve son durumlarını İHK'ye sunmak,

6.4.5. Atamadan Sorumlu Üyeler

- a) Her sezon başında İHK tarafından atamalara ilişkin düşünce ve görüşler karar altına alınır. Atamalar, bu kararlara uygun olarak gerçekleştirilir. Atamalara ilişkin alınan İHK kararları, Federasyon Yönetmelik, Yönerge ve Sirküleri ters olamaz.
- b) Aşağıda yazılı müsabakalara Hakem ve Masa Görevlisi atamalarını yapmak,
  - (1) İl Tertip Komitesi tarafından düzenlenen ve yönetilen bütün resmi yarışmalar,
  - (2) İl Tertip Komitesi sorumluluğuna giren her türlü özel yarışmalar,
  - (3) Federasyon tarafından onaylanmış özel turnuva ve müsabakalar
  - (4) MHK tarafından ismen hakem talep edilmeyip tespiti İl Tertip Komitesi'ne bırakılan basketbol yarışmaları (Bu atamalar Merkez Hakem Kurulu'nun onayı ile olur).

HAKEM YÖNERGESİ

- c) İllerinde oynanan Lig ve Kupa Müsabakalarına Masa Görevlisi ataması yapmak.

6.4.6. Sosyal İşlerden Sorumlu Üye

İldeki her türlü yemek, balo, gezi, v.b. gibi sosyal olayları tertip etmek.

6.5. Görevlerin Sona Ermesi

6.5.1. İl Hakem Kurulu'nun görev süresi, her basketbol sezonu sonunda, veya İl Temsilcisi'nin görevinden ayrılması ile sona erer. Yeni İHK kuruluncaya kadar eski İHK üyeleri göreve devam eder.

6.5.2. Aşağıdaki durumlarda İl Hakem Komitesi, MHK kararı ile görevden alınır.

- a) Bu yönerge hükümleri ile belirlenmiş esaslar dahilinde hakem, masa görevlisi veya teknik komiser olma hakkı kazanmamış kişilerin basketbol müsabakalarında görevlendirilmesi.
- b) MHK tarafından lisansları Vizeleşmemiş hakem ve masa görevlileri ile aktif olmayan teknik komiserlerin resmi müsabakalarda görevlendirilmesi.
- c) Federasyon tarafından onaylanmamış her türlü özel müsabaka, turnuva veya basketbol faaliyetine hakem tayini yapılması.

Uygulamada kasıt görülmesi halinde kasıtlı davranış içinde bulunan üyeler tekrar İHK üyeliğine seçilemezler.

6.5.3. İHK Üyelerinin görev süresi;

- a) Üyenin istifa etmesi veya görevi sürdürmesine engel olacak sürekli bir mazeret, hastalık ya da rahatsızlığının ortaya çıkması,
- b) Mazeret göstermeden üst üste iki toplantıya katılmaması,
- c) İl Temsilcisinin üyeliğin sona ermesi için yapacağı talebin MHK tarafından uygun görülmesi,
- d) İHK üyesi olarak görevli olduğu dönem içinde resmi yarışmalarda masa görevlisi veya hakem olarak görev alması veya basketbol branşı olan bir kulübün oyuncusu, idarecisi, antrenörü veya yöneticisi olması,
- e) Yüz kızartıcı bir suçtan dolayı hüküm giymesi,
- f) Kurul üyelerinde aranılan niteliklerden birinin yitirilmesi durumunda MHK'nin kararı üzerine son bulur.

7. Alt Kurullar (AK)

Merkez Hakem Kurulu; kurula bağlı görev yapmak üzere, ihtiyaç duyulan durumlarda Alt Kurul oluşturabilir. Oluşturulan kurulların işleyişi, çalışma prensipleri ve süresi ayrı sirkülerler ile düzenlenir.

HAKEM YÖNERGESİ

İkinci Kısım Hakemler

8. Genel

- 8.1.** Ülkemizde düzenlenen her türlü resmi veya özel basketbol müsabakalarında, Türkiye Basketbol Federasyonu tarafından belirlenmiş esaslar doğrultusunda eğitim almış ve eğitim sonunda yapılan sınav ve testlerde başarılı olarak hakem olma unvanını kazanmış hakemler görev yapabilir.
- 8.2.** Hakemlerin basketbol müsabakalarında görev yapabilmeleri için, müsabakaların organizasyon sorumluluğunu üstlenmiş kurumlarca yetkilendirilmiş hakem kurulları tarafından görevlendirilmiş olmaları gereklidir.
- 8.3.** Yabancı ülke Federasyonlarından hakemlik lisansı alan T. C. vatandaşı hakemler ile, Türkiye'de ikamet eden yabancı uyruklu hakemlerin görev alabilmeleri, MHK kararına bağlıdır. Bu hakemlerin hakemlik yapıp yapamayacakları, yapacaklarsa hangi düzeyde olacakları MHK tarafından belirlenir.
- 8.4.** Kayıtlı oldukları illerinden geçici bir nedenle başka bir ilde bulunan hakemler, geçici buldukları ilde de kendileri arzu ettikleri takdirde, il yetkililerince görevlendirilebilir. Bu durumda hakem ek harcırah talebinde bulunamaz.

9. Hakem Olma Şartları ve Kategorileri

Hakemler;

- Aday Hakem (Hakem Adayı),
- İl Hakemi,
- Klasman Hakemi,
- FIBA Hakemi,

olmak üzere dört kategoriye ayrılırlar. Ayrıca, klasman hakemleri Lig Faaliyetlerinde görevlendirilmek üzere MHK tarafından kendi içinde tasnif edilirler.

Hakem olma şartları ile kategori geçiş için sağlanması gereken koşullar kendi ilgili maddelerinde verildiği gibidir.

10. Aday Hakem (Hakem Adayı)

Aday hakemler sadece Yerel Lig Faaliyetleri kapsamında düzenlenen müsabakalarda hakem ve masa görevlisi olarak görev alabilirler. Aday hakemler her Hakem Yönergesi

HAKEM YÖNERGESİ

ne koşulda olursa olsun Lig, Kupa ve Yurtiçi Faaliyetlerinde müsabaka yönetmek üzere hakem olarak görevlendirilemezler.

10.1. Aday Hakem Olma Şartları

- 10.1.1. Basketbol müsabakalarında aday hakem olarak görevlendirilecek kişilerin, MHK tarafından yapılacak Aday Hakem Sınavlarında başarılı olmaları gereklidir.
- 10.1.2. Ayrıca Federasyon tarafından hakemlik dersi açılmasına onay verilmiş, üniversitelerdeki hakemlik dersini alarak bu dersi başarmış olan ve Aday Hakem olma şartlarına uygun olanlar arasından, MHK tarafından yapılacak hakem sınavlarında başarılı olan adaylar, Aday Hakem olurlar.
- 10.1.3. MHK tarafından yapılacak Aday Hakem sınavlarına katılacaklarda aşağıdaki koşullar aranır;
  - a) T. C. vatandaşı olmak,
  - b) En az lise veya dengi okul mezunu olmak,
  - c) 17 yaşından küçük, 30 yaşından büyük olmamak,
  - d) Sağlık durumunun hakemlik yapmaya elverişli olduğunu doktor raporu ile belgelemiş olmak,
  - e) Yüz kızartıcı bir suçtan dolayı hüküm giymemiş bulunmak,
  - f) Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü veya Federasyon tarafından altı ay veya daha fazla ceza verilmiş olmak.
- 10.1.4. Sınavlarda başarılı olanlara MHK tarafından 'Aday Hakem' lisansı verilir.
- 10.1.5. Aday Hakem sınavlarına girecek adaylar için talep olması halinde MHK tarafından illerde Aday Hakem Kursu açılabilir. Aday Hakem Kurslarının açılabilmesi için, Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü aşağıda belirtilen koşulları sağlamak zorundadır.
  - a) Aday Hakem Kursu açılması için başvuru yazısı.
  - b) Federasyon tarafından atanacak kurs eğitmeninin yasal yolluk ve harcırahlarının o ilin Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü'nce ödeneceğinin beyan ve taahhüdü.
  - c) Kurs sırasında uygulamaları göstermek üzere; 10 adet basketbol oyuncusu ve yedi gün süreyle kullanılmak üzere spor salonu.

10.2. Aday Hakemliğin Sona Ermesi

Aday Hakemlikten en fazla iki sezon sonunda İHK tarafından İl Hakemliğine terfi ettirilmemiş olan aday hakemlerin, hakemlik görevi kendiliğinden sona erer.

HAKEM YÖNERGESİ

11. İl Hakemi

İl Hakemi Adayı olma koşullarını taşıyan aday hakemlerin arasından uygun görülenler, İHK kararı ile İl Müdürlüğü aracılığı ile MHK Genel Sekreterliği'ne yazılı olarak bildirilir. Bu hakemler MHK onayı ile İl Hakemliğine atanırlar.

İl Hakemleri, Yerel Lig Faaliyetleri kapsamında düzenlenen müsabakalarda hakem ve her türlü resmi basketbol müsabakalarında masa görevlisi olarak görev alabilirler.

İl Hakemleri her ne koşulda olursa olsun Lig, Kupa ve Yurtiçi Faaliyetlerinde müsabaka yönetmek üzere hakem olarak görevlendirilemezler.

İstisna: MHK tarafından belirtilen C klasmanı adayı İl Hakemleri Yurtiçi Faaliyetlerde görev yapabilirler.

11.1. İl Hakemi Olma Şartları

11.1.1. Aday Hakemlerin İl Hakemi Adayı olabilmesi için aşağıdaki koşulların oluşması gerekir.

- İHK tarafından verilen görevleri başarıyla yerine getirmek,
- En az bir yıl (Aday Hakem olma tarihinden itibaren) süreyle Aday Hakem olarak görev yapmış olmak,
- İHK tarafından yapılmış yazılı sınav ve fiziksel testlerde başarılı olmak.

11.1.2. İl Hakemliği' ne yükseltile Aday Hakemlere MHK tarafından 'İl Hakem Lisansı' verilir.

12. Klasman Hakemi

Klasman Hakemliği, Federasyon tarafından organize edilen ve aşağıda ilgili bölümlerinde açıklamaları yapılan çeşitli faaliyetlerde görev yapacak hakemlerin tasnifi için A, B ve C olarak belirlenmiş hakemlik derecelendirilmesidir.

Klasman hakemliğinin her derecesi için ihtiyaç duyulacak Klasman Hakem sayısı MHK tarafından sezon öncesi belirlenir ve bu sayı oranında klasman hakemi seçilir. Yıl içinde uzun süreli sakatlık, hastalık, askerlik, hakemliği bırakma veya sona ermesi gibi çeşitli nedenlerle klasman hakemi sayısında eksilme olması durumunda MHK si sezon içinde klasman ayarlaması yaparak ihtiyacı sağlayabilir.

Klasman hakemi olarak belirlenmiş hakemler; her derece için belirlenmiş şartlara haiz oldukları sürece o derecede görev yaparlar. Klasman hakemlik derecelendirilmesi her sezon öncesi MHK tarafından bu yönerge ile belirlenmiş esaslar ve kurul tarafından konan prensipler dahilinde yapılır.

Hakemler, belli bir klasman derecesinde yerlerini muhafaza edebilirler, birüst klasmana terfi edebilirler veya bir alt klasmana düşebilirler.

C Klasmanı olarak teklif edilmiş ancak başarılı olamamış olan İl Hakemleri ile her klasman hakemi olma özelliğini yitiren hakemler daha önce kazanmış oldukları İl Hakemi olma sıfatlarını ve bu kategorinin haklarını yitirmezler. Bu durumda olan Hakem Yönergesi

HAKEM YÖNERGESİ

hakemler İHK tarafından açılan seminerlere katılarak fiziksel ve yazılı sınavlarda başarılı olmaları halinde illerinde İl Hakemi olarak görev yapabilirler.

Klasman hakemleri ilgili bölümlerde belirtilmiş müsabakalarda görev yaparlar. Klasman hakemleri Masa Görevlisi olarak görevlendirilemezler.

İstisna :

Klasman Hakemleri, sadece Lig ve Kupa Faaliyetleri kapsamında yer alan müsabakalar ile Yurtiçi Faaliyetlerde zorunlu nedenler karşısında müsabakanın Teknik Komiseri veya organizasyonun Federasyon Temsilcisi tarafından görevlendirilebilirler.

12.1. C Klasmanı Hakemi

İl Hakemlerinin arasından C Klasmanı hakemliği koşullarını taşıyan ve İHK kararı ile uygun görülenler, İl Temsilciliği tarafından yazı ile MHK Genel Sekreterliği'ne bildirilirler. MHK hakem eğitmenleri aracılığı ile teklif edilen il hakemlerinin sezon içerisinde performans takiplerini yaparak, uygun görülenler C Klasmanı Hakem Seminerine ismen davet edilirler. Seminer sonrasında MHK tarafından yapılacak sınavlarda başarılı olanlar C Klasmanı Hakemi olma hakkı kazanırlar.

C Klasmanını oluşturan klasman hakem sayısı her sezon başlamadan önce MHK kriterlerine göre belirlenir. Bu sayı gerekli görüldüğü takdirde MHK kararı ile değiştirilebilir.

C Klasmanı Hakemleri, Yerel Lig Faaliyetleri kapsamında düzenlenen müsabakalarda ve Federasyon tarafından organize edilen;

- Türkiye Bayanlar 2. Ligi (TBB2L) müsabakaları,
- Bölgesel Lig (EBBL ve BBBL) müsabakaları,
- 27 yaşından büyük olmamak.

İstisna: Daha önce C Klasmanında olanlarda bu koşul aranmaz

12.1.1. C Klasmanı Hakemi Olma Şartları

İl Hakemlerinin C Klasmanı Hakemi Adayı olabilmesi için aşağıdaki koşulların oluşması gereklidir.

- İHK tarafından verilen görevleri başarıyla yerine getirmek,
- En az bir yıl (İl Hakemi olma tarihinde itibaren) süreyle İl Hakemi olarak görev yapmış olmak,
- İHK tarafından MHK' ye önerilmiş olmak,
- MHK tarafından yapılan C Klasmanı Hakem seminerine katılarak yapılan yazılı ve fiziksel sınavlarda başarılı olmak.

12.1.2. C Klasmanı Hakemliğinin Sona Ermesi

Her sezon sonunda MHK tarafından yapılan değerlendirme sonucunda bu klasman için aranan kriterlere göre başarılı bulunmayan hakemler C Klasmanından çıkartılırlar.

HAKEM YÖNERGESİ

Ayrıca her sezon MHK tarafından sezon başında ve mazereti MHK tarafından kabul edilmeyenler veya başarısız olanlar için MHK'nin belirleyeceği tarihte yapılan sınav ve fiziksel testlerden başarılı olamayan hakemler C Klasmanından çıkarılırlar. Bu hakemler bir sonraki sezon İl Hakemi olarak değerlendirilirler. Bu durumda olan hakemler illerinde yapılan sınav ve fiziksel testlerde başarılı oldukları takdirde ilgili sezonda sadece illerindeki müsabakalarda görev alabilirler.

Mazereti MHK tarafından geçerli sayılan nedenlerle yazılı sınavlara ve fiziksel testlere katılmayan hakemleri bu hakları saklı tutulur ve MHK'nin uygun gördüğü zamanlarda bu hakları kullanırlar.

12.2. B Klasmanı Hakemi

B Klasmanı Hakem Adayı olma koşullarını taşıyan C Klasmanı Hakemleri arasından uygun görülenler MHK tarafından yapılacak B Klasmanı Hakem Seminerine ismen davet edilirler. Seminer sonrasında MHK tarafından yapılacak sınavlarda başarılı olanlar B Klasmanı Hakemi olma hakkı kazanırlar.

B Klasmanını oluşturan klasman hakemi sayısı her sezon başlamadan önce MHK kriterlerine göre belirlenir. Bu sayı gerekli görüldüğü takdirde MHK kararı ile değiştirilebilir.

B Klasmanı Hakemleri, Yerel Lig Faaliyetleri kapsamında düzenlenen müsabakalarda ve Federasyon tarafından organize edilen;

- a) Bayanlar 1. Ligi (TBBL) müsabakaları,
- b) 2. Lig (TB2L ve TBB2L) müsabakaları,
- c) Bölgesel Lig (EBBL ve BBBL) müsabakaları,
- d) Yurtiçi Faaliyetleri müsabakaları,
- e) Kurum Faaliyetleri müsabakalarında hakem olarak görev yapabilirler.

12.2.1. B Klasmanı Hakemi Olma Şartları

C Klasmanı Hakemlerin B klasmanı olabilmeleri için aşağıdaki koşullar aranır.

- a) 30 yaşından büyük olmamak (Daha önce B klasmanında olanlarda bu koşul aranmaz),
- b) En az iki yıl süreli ve bir önceki sezonda Vizeli C Klasmanı Hakemi Lisansına sahip olmak.

12.2.2. B Klasman Hakemliğinin Sona Ermesi

Her sezon sonununda MHK tarafından yapılan değerlendirme sonucunda bu klasman için aranan kriterlere göre başarılı bulunmayan hakemler B Klasmanından çıkartılırlar.

HAKEM YÖNERGESİ

Ayrıca her sezon MHK tarafından sezon başında ve mazereti MHK tarafından kabul edilmeyenler veya başarısız olanlar için MHK'nin belirleyeceği tarihte yapılan yazılı sınav ve fiziksel testlerden başarılı olamayan hakemler B klasmanından çıkartılır. Bu hakemler bir sonraki sezonda C Klasmanı Hakemi olarak değerlendirilirler. Bu durumda olan hakemler illerinde yapılan sınav ve fiziksel testlerde başarılı oldukları takdirde ilgili sezonda sadece illerindeki müsabakalarda görev alabilirler.

Mazereti MHK tarafından geçerli sayılan nedenlerle yazılı sınavlara ve fiziksel testlere katılmayan hakemlerin bu hakları saklı tutulur ve MHK'nin uygun gördüğü zamanlarda bu hakları kullanılır.

12.3. A Klasmanı Hakemi

A Klasmanı Hakem Adayı olma koşullarını taşıyan B Klasmanı Hakemleri arasından uygun görülenler, MHK tarafından yapılacak A Klasmanı Seminerine ismen davet edilirler. Seminer sonrasında MHK tarafından yapılacak sınavlarda başarılı olanlar A Klasmanı Hakemi olma hakkı kazanırlar.

A Klasmanı Hakem sayısı, her sezon başlamadan önce MHK tarafından belirlenir. Bu sayı gerekli görüldüğü takdirde MHK kararı ile değiştirilebilir.

A Klasmanı hakemler her seviyedeki müsabakada görev yapabilirler.

12.3.1. A Klasmanı Hakemi Olma Şartları

B Klasmanı Hakemlerinin A Klasmanı Hakemi olabilmeleri için aşağıdaki koşullar aranır:

- a) 33 yaşından büyük olmamak (Daha önce A klasmanında olanlarda bu koşul aranmaz),
- b) B Klasmanında en az iki sezon görev yapmış olmak.

12.3.2. A Klasmanı Hakemliğinin Sona Ermesi

Her sezon sonunda MHK tarafından yapılan değerlendirme sonucunda bu klasman için aranan kriterlere göre başarılı bulunmayan hakemler, A Klasmanından çıkartılırlar ve sonraki basketbol sezonunda B Klasmanında değerlendirilirler.

Sezon başında yapılan seminere katılmayan veya mazereti MHK tarafından kabul edilmeyenler ile seminerde başarısız olanlar için, MHK'nin belirleyeceği tarihte yapılan yazılı sınav ve fiziksel testlerde de başarılı olamayan hakemler A klasmanından çıkartılır. Bu hakemler bir sonraki sezonda B Klasmanında değerlendirilirler. Bu hakemler illerinde yapılan sınav ve fiziksel testlerde başarılı oldukları takdirde ilgili sezonda sadece illerindeki müsabakalarda görev alabilirler.

Mazereti MHK tarafından geçerli sayılan nedenlerle yazılı sınavlara ve fiziksel testlere katılmayan hakemlerin bu hakları saklı tutulur ve MHK'nin uygun gördüğü zamanlarda bu hakları kullanılır.

HAKEM YÖNERGESİ

13. FIBA Hakemliği

- 13.1.** FIBA tarafından yapılan sınavda başarı gösteren hakemler FIBA Hakemi unvanını alır ve FIBA tarafından yapılan atamalarla uluslararası müsabakalarda görev alırlar.
- 13.2.** FIBA Hakemleri yurtiçinde MHK tarafından belirlenen kriterler doğrultusunda seçilmiş oldukları klasmanın belirlediği müsabakalarda görev yapabilirler.
- 13.3.** FIBA Hakemlerinin ülkemizdeki MHK kriterlerine göre belirlenmiş değerlendirme puanlarına göre performansları ve fiziksel test sonuçları yılda iki kere FIBA'ya bildirilir ve her sezon sonunda bu değerlendirmeler uyarınca, MHK tarafından belirlenen Türkiye FIBA hakemleri sıralaması FIBA'nın bilgisine sunulur.
- 13.4.** MHK, uygun bulmadığı durumlarda, FIBA Hakemlerini FIBA' nın aktif hakem listesinden çıkarılması için bu kurum nezdinde başvuruda bulunabilir.
- 13.5.** En az 10 (on) sezon FIBA Hakemliği yapmış hakemler arasından talepte bulunanlar ve gereken şartları yerine getirenler, Federasyon tarafından FIBA Şeref Hakemliği için FIBA'ya teklif edilir ve FIBA tarafından onaylananlar "Şeref Hakemi" unvanını alırlar.

14. FIBA Hakemi Adaylığı

Bir hakemin FIBA hakemi olmak üzere FIBA tarafından açılan seminerlere katılmak üzere aday gösterilmesi için aşğıdaki koşullar aranır. Bu koşullara göre MHK tarafından belirlenecek adaylar FIBA seminerine katılırlar.

- FIBA tarafından belirlenen şartlara haiz olması,
- Aday gösterileceği sezonda A Klasmanında olması ve o sezon hariç en az iki yıl süre ile aralıksız A Klasmanında hakemlik yapmış olması,
- MHK tarafından belirlenecek lisan merkezlerinden alınacak İngilizce lisan seviyesi yeterlilik belgesi.
- Hakemlikte başarının yanı sıra diğer hakemlerle uyumu, özel yaşamı ve temsil yeteneği açısından yeterli seviyede olduğunun MHK tarafından kanaat getirilmiş olması

HAKEM YÖNERGESİ

Üçüncü Kısım Hakemlikle İlgili Konular

15. Hakemlerin Sorumlulukları

- 15.1.** Sezon öncesinde; Aday veya İl Hakemi ise ilinde, Klasman Hakemi ise MHK tarafından düzenlenen seminerlerde fiziksel test ve yazılı sınavlara katılmak,
- 15.2.** Görevli olduğu müsabaka kendi ilinde ise en az bir saat önce, görevi kendi ili dışında ise MHK tarafından belirlenmiş süre içinde o ilde ve bir saat önce müsabakanın yapılacağı salon veya sahada, MHK tarafından belirlenmiş hakem giysisi ile hazır bulunmak, müsabakada görevli diğer hakem/ hakemlerle uyumlu olmak, özel yaşamında etik olmayan davranış ve ilişkileri olmamak,
- 15.3.** MHK veya İl Hakem Kurulu'nca verilen görevleri, FIBA tarafından belirlenen ve Federasyon tarafından uygun bulunarak yayınlanan kurallara göre yerine getirmek,
- 15.4.** Tüm sporculara her bakımdan örnek olmak.

16. Hakemlik Görevinin Belirli Süreyle Durdurulması

- 16.1.** Aşağıdaki koşullarda, MHK tarafından belirlenecek süre ile hakemlerin müsabakalarda görev yapması durdurulur:
- Lisansını vize yaptırmamış olmak (Aday hakemlerde vize koşulu aranmaz),
  - Müsabakalarda MHK tarafından belirlenen genel görünüm kural ve prensiplerine aykırı olarak (örneğin sakallı olarak) görev yapmak,
  - MHK tarafından belirlenen kılık ve kıyafet kural ve prensiplerine uymamak,
  - Yönettikleri müsabakalara ilişkin Federasyon tarafından istenilen raporları 24 saat içerisinde vermemek,
  - Liglerde basketbol takımları yer alan kulüplerin Yönetim Kurullarında görev almak veya bir kulübün idareci, menajer, antrenör, oyuncu veya masörü olmak,
  - Klasman hakemi ise MHK'den, diğer hakem statülerinde ise İHK'nin bilgisi ve izni dışında yurtiçinde resmi veya özel yarışmaları yönetmek,
  - Federasyon ve/veya FIBA müsabakaları haricinde düzenlenen her türlü uluslararası organizasyon ve uluslararası özel müsabakalarda MHK'den yazılı izin almaksızın maç yönetmek,
  - Fiziksel test ve sınavlarda başarısız olmak,

HAKEM YÖNERGESİ

i) Kendi illerinde verilen il müsabakalarını mazeretsiz olarak yönetmemek ve İHK başvurusu ile MHK tarafından bu konuda haksız bulunmak,

16.2. Hakemlik görevi, herhangi bir nedenle belirli süreyle durdurulan bir hakemin, tüm seviyelerdeki hakemlik sıfatından kaynaklanan tüm hakları da aynı süreyle durdurulmuş sayılır.

17. Hakemlik Görevine Ara Verilmesi

17.1. Herhangi bir nedenle (tüm sağlık nedenleri de dahil) hakemlik görevine ara vermek isteyen İl Hakemleri, İl Hakem Kurulu'na; Klasman Hakemleri, MHK' ye yazılı olarak başvuruda bulunarak mazeretlerini bildirir. Bu durum hakemin şahsi dosyasına işlenir.

17.2. Mazeretli olarak hakemliğe ara verme süresi, aralıksız en fazla 3 (üç) sezondur. Anılan 3 (üç) sezonluk dönem, ara verme talebinde bulunma tarihindeki içinde bulunulan sezonu da kapsar.

17.3. Sağlık sebepleri dışında ikinci bir kez hakemliğe ara verme talebinde bulunabilmesi için önceki ara verme sonucu yeniden görev almaya başlanması tarihinden başlayarak en az bir sezon boyunca görev almış olması gereklidir.

17.4. Hakemlik görevine ara verip başka ülkelerde hakemlik görevine devam edenlerin, tekrar hakemlik yapma talebi durumunda, bu talep MHK tarafından değerlendirilir ve karar verilir.

17.5. Ara verme süresinden sonraki sezonda hakemliğe devam etmek isteyen hakem, yine bu isteğini dilekçeyle bildirmek ve ayrıca yapılacak fiziksel testte ve yazılı sınavda başarılı olmak zorundadır. Ara verme süresi sonunda yeniden görev almaya devam eden hakemlerin tüm hak ve statülerinin değerlendirilmesinde, ara verme süresi dikkate alınmaksızın, ara verme tarihindeki durumları göz önünde bulundurulur.

17.6. Ara verme süresinin sonunda, hakemliğe dönme isteğinde bulunmayan hakemin lisansının herhangi bir talebe gerek kalmaksızın ilgili kurulca iptal edilir.

17.7. Sağlık nedeni ile mazeretli sayılan hakemler ayrıca hastalığının geçtiğini ve hakemlik yapmasında engel durum olmadığını belirten uzman bir heyetten alacakları resmi onaylı bir raporu da dönüş dilekçelerine eklemek zorundadırlar.

18. Hakemlik Görevinin Sona Ermesi

18.1. Aşağıda belirtilen koşulların oluşması durumunda, ilgili kurulların onayından sonra hakemlik sona erer:

HAKEM YÖNERGESİ

- a) Hakemin görevi sürdürmesine engel olacak sürekli bir mazeret, hastalık ya da rahatsızlığının ortaya çıkması,
- b) 50 yaşını doldurmuş olmak,
- c) Uluslararası Oyun Kurallarının uygulanmasında acze düşmek veya yetersiz kalmak,
- d) Kurullarca kabul edilebilir mazereti olmadan ısrarla görev kabul etmemek,
- e) Mazeretsiz olarak iki kez görevine gelmemek,
- f) Geliştirme kurslarına katılmamak veya yetkisiz kurumlar tarafından düzenlenen eğitim seminerlerine izinsiz katılmak,
- g) Herhangi bir nedenle kasıtlı olarak taraflı müsabaka yönetmek veya müsabaka yönetiminde kasıtlı olarak Uluslararası Oyun Kuralları hatası yapmak, müsabaka sonuçlarını etkileyecek girişimlerde bulunmak,
- h) Gerçek dışı rapor düzenlemek, gerçekleri gizlemek veya taraflardan maddi veya manevi menfaat temin etmek,
- i) Basketbol Federasyonu ve Kurulları aleyhinde gazete, radyo veya televizyon kanalıyla yayın veya propaganda yapmak, yazı yazmak, İnternet sitelerinde hakemliği küçük düşürücü yayınlar yapmak, izinsiz olarak radyo ve televizyon yayınlarına katılmak,
- j) Sosyal yaşam ve davranışları ile basketbol hakemliğini küçük düşürücü davranışlarda bulunmak,
- k) Disiplin veya Ceza Kurulu tarafından Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'ne, Federasyon'a veya hakemlere karşı işlenmiş bir suçtan dolayı toplam 3 (üç) aydan fazla cezalandırılmış olmak,
- l) Müsabakalarda, Federasyon tarafından belirlenen kılık, kıyafet ve genel görünüm kural ve prensiplerine aykırı davranmak; Federasyon tarafından belirlenen hakem kıyafetlerini kullanmamak,
- m) Yüz kızartıcı bir suçtan dolayı hüküm giymek, TBF Yönerge, Yönetmelik ve Sirkülerlerinde belirtilen kurallar ile MHK'nin sözlü veya yazılı yönergelerine ve talimatlarına uymamak,
- n) İl Temsilcisi, Teknik Komiser veya Federasyon Temsilcisi olmak,
- o) Mazeretsiz olarak veya mazereti ilgili kurullarca kabul edilmediği için, ilgili kurullara iki sezon üst üste lisansını vize ettirememek.

18.2. Bu konularda lisans iptali için İl Hakem Kurulu kararının MHK tarafından, MHK kararının Federasyon Yönetim Kurulu tarafından onaylanması esastır.

HAKEM YÖNERGESİ

19. Hakemlere Verilebilecek Cezalar

- 19.1.** Klasman Hakemlerine verilecek cezalar, Disiplin Yönerge hükümlerine göre Disiplin Kurulu tarafından saptanır.
- 19.2.** İl Hakemlerine verilecek cezalar, Amatör Spor Dalları Ceza Yönetmeliği'ne göre İl Ceza Kurulu tarafından saptanır.
- 19.3.** Hakemlerin oyun kurallarını uygulayışında ortaya çıkacak teknik hatalar hakkında karar verme yetkisi illerde İl Hakem Kurulu'na, Federasyon yarışmalarında ise Merkez Hakem Kurulu'na aittir.
- 19.4.** Teknik konularla ilgili kesin karar vermeye Merkez Hakem Kurulu yetkilidir.
- 19.5.** İl Hakemlerinin belge ve lisansları İl Hakem Kurulu'nun teklifi ile MHK tarafından; Klasman Hakemlerinin lisansları ise MHK teklifi ile Federasyon Yönetim Kurulu tarafından iptal edilir.
- 19.6.** Hakemler, İl Hakem Kurulları tarafından verilmiş olan kararlara, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içerisinde bağlı buldukları İl Müdürlüğü kanalı ile Merkez Hakem Kurulu'na itiraz edebilirler. Merkez Hakem Kurulu ilk toplantısında konuyu görüşerek karara bağlar. Merkez Hakem Kurulu kararları kesindir.
- 19.7.** İl Hakem Kurulları, illerindeki hakemleri işledikleri bir suçtan ötürü İl Ceza Kurulu'na sevk edebilirler. Klasman Hakemlerinin ceza kurullarına sevk için Merkez Hakem Kurulu'nun onayının alınması gereklidir.

20. Hakem Giysileri

- 20.1.** Hakem giysileri, Merkez Hakem Kurulu'nca uluslararası kurallar dikkate alınarak Federasyon tarafından belirlenir ve uygulanması sağlanır.
- 20.2.** Hakemler, Merkez Hakem Kurulu'nca belirlenen kokartları takarlar.
- 20.3.** Federasyon uygun gördüğü takdirde, hakem kıyafetlerinde kullanılmak üzere reklam anlaşması yapabilir.

21. Hakemliği Bırakma Töreni

- 21.1.** A Klasmanında en az 15 yıl süre ile müsabaka yönetmiş hakemler ile, FIBA hakemi olarak 10 yılını doldurmuş hakemler, hakemlik yaşamlarının sona ermesi üzerine Federasyon'un izni ve Genel Müdürlüğün onayı ile hakemliği bırakma töreni yapabilirler.
- 21.2.** Hakemliği bırakma töreni yapan hakem, tekrar hakemlik yapamaz.

HAKEM YÖNERGESİ

Dördüncü Kısım Teknik Komiserler

22. Teknik Komiserler

Teknik Komiserlerin çalışma prensipleri ayrı bir yönerge ile düzenlenir.

Beşinci Kısım Masa Görevlileri

23. Masa Görevlileri

Masa Görevlilerinin çalışma prensipleri ayrı bir sirküler ile düzenlenir.

BÖLÜM – III Çeşitli Hükümler

24. Görev Tazminatları ve Harcırahlar

24.1. Müsabakalarda görev yapan Hakemler, Masa Görevlileri, Teknik Komiser veya Federasyon Temsilcilerine yaptıkları görev karşılığı müsabaka tazminatı ödenir.

24.2. Müsabakalarda görev yapan ve MHK tarafından görevlendirilen Hakem, Teknik Komiser, Federasyon Temsilcileri, Hakem Eğitimcileri ve Masa Görevlileri ikamet ettikleri il dışından görevlendirilmeleri halinde ayrıca kendilerine yol gideri ve harcırah ödemesi yapılır.

25. Denetim

25.1. Federasyon tarafından düzenlenen lig maçlarından her türlü organizasyon ve denetimiyle oluşabilecek birinci dereceden idari sorunları çözmek ve masa görevlilerinin düzgün bir şekilde görevlerini denetlemek ve görev yapan hakemlerin davranış ve form durumlarının belirlenmesi için, Teknik Komiser sirküleri esasları doğrultusunda Teknik Komiser, ayrıca Yurtiçi Faaliyetleri kapsamında düzenlenen turnuvalarda organizasyon ve faaliyetlerin sürdürülmesi ile oluşabilecek birinci dereceden idari sorunları çözmek amacıyla Federasyon Temsilcisi/ Temsilcileri ataması yapılır.

25.2. Teknik Komiser ya da Federasyon Temsilcisi olarak görev yapacak kişilerin seçim esasları ile görev ve yetkileri, Teknik Komiser Sirküleri ile belirlenir.

25.3. Teknik Komiser veya Federasyon Temsilcisi olarak görev yapacak kişiler, görevleriyle ilgili raporlarını en geç 48 saat içerisinde ilgili kurula bildirmek zorundadırlar.

HAKEM YÖNERGESİ

25.4. Türkiye liglerinde veya yurtiçi organizasyonlarında lig veya organizasyon ile Federasyon tarafından görevlendirilenleri izlemek üzere, Federasyon Başkanı tarafından Yönetim Kurulu üyeleri arasından veya MHK Başkanı tarafından MHK üyeleri arasından kişi ya da kişiler görevlendirilebilir. Görevlendirilen kişiler izledikleri müsabaka ya da organizasyonla ilgili bilgileri görevlendiren Federasyon Başkanı ya da MHK Başkanına en geç 48 saat içerisinde yazılı olarak bildirir. Ayrıca bu kişiler, lig maçları veya yurtiçi organizasyonlarının hiçbir aşamasında Teknik Komiser, Hakem veya Federasyon Temsilcilerine müdahale edemezler.

26. Federasyon İle Yazışmalar

26.1. İl Hakemleri, Federasyon'a ve Merkez Hakem Kurulu'na her türlü başvurularını illerindeki Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü aracı ile yapmak zorundadırlar. Doğrudan yapılan başvurular işleme konulmaz.

26.2. Klasman Hakemleri, görevleri ile ilgili başvurularını doğrudan Merkez Hakem Kurulu'na yapabilirler.

27. Görev Tebligatı (Duyurusu)

27.1. Hakemlere görevleri, Federasyon tarafından her hafta İl Müdürlükleri veya İnternet'teki Federasyon web sayfası aracılığı ile duyurulur. Duyuruda, Hakemin görevli olduğu müsabakanın yer, saat ve tarihi bulunur. Ancak, Hakemler kendilerine yapılan resmi tebligatı (duyuruyu) beklemeden, telefonla her hafta görevi olup olmadığını MHK Sekreterliği'nden öğrenir.

27.2. Hakemler tarafından herhangi bir nedenle tebligatı alamadığını bildirmeleri, göreve gitmemeleri için mazeret olarak kabul edilemez.

BÖLÜM – VII

Son Hükümler

28. Yönergede Yer Almayan Hükümler

Bu Yönergede yer almayan herhangi bir husus ve Yönergede karşılığı belirtilmeyen cezai yaptırımlar hakkında karar alma ve yorumlama yetkisi Basketbol Federasyonu'na aittir.

29. Yürürlük

Bu yönerge, Türkiye Basketbol Federasyonu Yönetim Kurulunun onayladığı tarihte yürürlüğe girer.

HAKEM YÖNERGESİ

30. Yürütme

Bu yönergeyi Türkiye Basketbol Federasyonu adına Merkez Hakem Kurulu yürütür.